

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

21 ΙΑΝ. 2013
Αθήνα, 19-01-2013
Αρ. Πρωτ.: 853

Προς:
✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη
2. Βουλευτές κ.κ. Π. Τατσόπουλο, Δ. Γάκη, Ε. Αγαθοπούλου, Δ. Κοδέλα, Ν. Μιχαλάκη, Τ. Βαμβακά, Ε. Διαμαντόπουλο, Η. Διώτη, Π. Δριτσέλη, , Ρ. Δούρου, Ε. Ουζουνίδου, Κ. Ζαχαριά, Γ. Ζερδελή, Σ. Κοντονή, Μ. Κανελλόπουλου, Χ. Καραγιαννίδη, Β. Κατριβάνου, Τ. Κουράκη, Κ. Μπάρκα, Κ. Ιγγλέζη, Μ. Μπόλαρη, Β. Κυριακάκη, Α. Καραγιουσούφ, Α. Μεϊκόπουλο, Σ. Σαμοΐλη, , Α. Σταμπουλή, Θ. Πετράκο, Δ. Στρατούλη, Δ. Τσουκαλά, Ε. Τσακαλώτο, Μ. Τριανταφύλλου και Β. Χατζηλάμπρου (δια της αρμόδιας Υπηρεσίας της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 5356/20-12-2012

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 5356/20-12-2012 Ερώτησης που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι Βουλευτές κ.κ. Π. Τατσόπουλος, Δ. Γάκης, Ε. Αγαθοπούλου, Δ. Κοδέλας, Ν. Μιχαλάκης, Τ. Βαμβακά, Ε. Διαμαντόπουλος, Η. Διώτη, Π. Δριτσέλη, Ρ. Δούρου, Ε. Ουζουνίδου, Κ. Ζαχαριάς, Γ. Ζερδελής, Σ. Κοντονής, Μ. Κανελλόπουλου, Χ. Καραγιαννίδη, Β. Κατριβάνου, Τ. Κουράκης, Μπάρκας, Κ. Ιγγλέζη, Μ. Μπόλαρη, Β. Κυριακάκης, Α. Καραγιουσούφ, Α. Μεϊκόπουλος, . Σαμοΐλης, Α. Σταμπουλή, Θ. Πετράκος, Δ. Στρατούλης, Δ. Τσουκαλάς, Ε. Τσακαλώτος, Μ. Τριανταφύλλου και Β. Χατζηλάμπρου και κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα στην εν λόγω ερώτηση ζητήματα εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

1. Ως προς το πρώτο υποερώτημα της ως άνω Ερώτησης που μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με τη συνταγματική επιταγή του αρ. 26 Σ., όπου κατοχυρώνεται η αρχή της διάκρισης των εξουσιών, ο Υπουργός Δικαιοσύνης δεν παρεμβαίνει στο έργο της απονομής δικαιοσύνης. Επισημαίνεται ακόμη, ότι τα δικαστήρια, βάσει του άρθρου 87 Σ., συγκροτούνται από δικαστές που απολαμβάνουν λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας και υπόκεινται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους μόνο στο Σύνταγμα και τους νόμους.

Επιπροσθέτως και προς πληρέστερη ενημέρωσή σας, παραθέτουμε το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τα της διερμηνείας κατά την ποινική διαδικασία, ήτοι:

Άρθρο 233 ΚΠοινΔ.: «1. Όταν πρόκειται να εξεταστεί κατηγορούμενος, αστικώς υπεύθυνος ή μάρτυρας που δεν γνωρίζει επαρκώς την ελληνική γλώσσα, εκείνος που διενεργεί την ανάκριση ή εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση διορίζει διερμηνέα.

✓ 2. Ο διορισμός του διερμηνέα γίνεται από πίνακα που καταρτίζεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα του μέσα στο τρίτο δεκαήμερο του μηνός

Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου από πρόσωπα που διαμένουν ή εργάζονται στην έδρα του και κατά προτίμηση από δημοσίους υπαλλήλους. Ο πίνακας υποβάλλεται στον εισαγγελέα εφετών, που έως το τέλος του Οκτωβρίου έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το συμβούλιο εφετών τη μεταρρύθμισή του. Το συμβούλιο των εφετών αποφαινεται σχετικά έως το τέλος Νοεμβρίου. Ο πίνακας, αφού οριστικοποιηθεί, τοιχοκολλάται στο ακροατήριο του πλημμελειοδικείου και ανακοινώνεται έως το τέλος Δεκεμβρίου κάθε χρόνου από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στους ανακριτικούς υπαλλήλους της περιφέρειας. Κάθε χρόνο ισχύει, ωστόσο συνταχθεί νέος πίνακας, ο πίνακας που συντάχθηκε το προηγούμενο έτος. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις και εφόσον δεν είναι δυνατό να διοριστεί διερμηνέας από εκείνους που είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό πίνακα, μπορεί να διορισθεί διερμηνέας και πρόσωπο που δεν περιλαμβάνεται σ' αυτόν.».

Άρθρο 234 ΚΠοινΔ: «Με συνέπεια να ακυρωθεί η διαδικασία, δεν μπορεί να διοριστεί διερμηνέας: α) ο κατηγορούμενος, ο πολιτικώς ενάγων, ο συνήγορος, ο μάρτυρας ή ο πραγματογνώμονας ή ο τεχνικός σύμβουλος ή εκείνος που ασκεί στην ίδια δίκη καθήκοντα δικαστή, εισαγγελέα ή γραμματέα, β) όποιος υπάγεται σε μία από τις περιπτώσεις των άρθρων 188 στοιχ. α-δ (όσοι δεν συμπλήρωσαν το 21ο έτος της ηλικίας τους, όσοι διατελούν σε κατάσταση απαγόρευσης, όσοι καταδικάστηκαν για κακούργημα ή πλημμέλημα που συνεπάγεται τη στέρηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων ή την εκπτώσή τους από τη δημόσια υπηρεσία, καθώς και εκείνοι από τους οποίους έχει αφαιρεθεί η άδεια να ασκούν το επάγγελμά τους, όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή και όσοι έχουν συμπράξει με οποιονδήποτε τρόπο στη διαμόρφωση της παρούσας κατάστασης του αντικείμενου της διερμηνείας), 210 (διανοητικά ασθενείς), 211 (όσοι άσκησαν εισαγγελικά ή ανακριτικά καθήκοντα ή έργα γραμματέα της ανάκρισης στην ίδια υπόθεση και όσοι κηρύχθηκαν ένοχοι για την πράξη που εκδικάζεται, και αν ακόμα δεν τους επιβλήθηκε ποινή) και 222 (συγγενείς του κατηγορουμένου).».

Επισημαίνεται ότι η Υπηρεσία μας έχει κινήσει τη διαδικασία για τη συγκρότηση ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής με αντικείμενο την ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία και της Οδηγίας 2012/13 σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο των ποινικών διαδικασιών.

Όσον αφορά τη διενέργεια προανάκρισης, σύμφωνα με το άρθρο 243 παρ. 1-2 ΚΠοινΔ:

«1. Η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα.

2. Αν από την καθυστέρηση απειλείται άμεσος κίνδυνος ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, όλοι οι κατά τα άρθρα 33 και 34 ανακριτικοί υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να επιχειρούν όλες τις προανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη και να ανακαλυφθεί ο δράστης, έστω και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή ειδοποιούν τον εισαγγελέα με το ταχύτερο μέσο και του υποβάλλουν χωρίς χρονοτριβή τις εκθέσεις που συντάχθηκαν. Ο εισαγγελέας, αφού λάβει τις εκθέσεις, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 43 κ.ε..».

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 1 ΚΠοινΔ:

«1. Η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση (άρθρο 31 παρ. 1 στοιχ. α και β) γίνονται ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και υπό τη διεύθυνσή του: α) από τους πταισματοδίκες και ειρηνοδίκες, β) από τους βαθμοφόρους της χωροφυλακής που έχουν βαθμό τουλάχιστον υπενωμοτάρχη και γ) από τους αστυνομικούς υπαλλήλους που έχουν βαθμό τουλάχιστον υπαρχιφύλακα.».

2. Σχετικά με το δεύτερο υποερώτημα της ως άνω Ερώτησης που μας αφορά, σημειώνουμε ότι όπως προκύπτει από το περιεχόμενο των εγγράφων που περιήλθαν σε γνώση μας από τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Κορίνθου, Ροδόπης και Ορεστιάδος, δεν ισχύουν τα καταγγελλόμενα στην ως άνω Ερώτηση σχετικά με παραβιάσεις στοιχειωδών δικαιωμάτων που προβλέπονται κατά την ποινική διαδικασία και αφορούν κρατούμενους στα Κέντρα Κράτησης Αλλοδαπών Κορίνθου, Κομοτηνής και Φυλακίου Ορεστιάδος.

Προς ενημέρωσή σας παραθέτουμε το περιεχόμενο των εγγράφων που μας απεστάλησαν από τις προαναφερόμενες Εισαγγελίες Πρωτοδικών:

• Έγγραφο υπ' αριθ. 30/11-01-2013 της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Κορίνθου:

«σχετικά με την υπόθεση των κρατουμένων στο Κέντρο Κράτησης Αλλοδαπών Κορίνθου, οι οποίοι παραπέμφθηκαν στην τακτική Ανάκριση για το αδίκημα της στάσης κρατουμένων, σε κανένα στάδιο της προδικασίας δεν παραβιάστηκαν τα δικαιώματά τους, ενημερώθηκαν πλήρως στην μητρική τους γλώσσα για την αποδιδόμενη σε βάρος τους κατηγορία και για τα δικαιώματά του και απολογήθηκαν ενώπιον της Ανακρίτριας Κορίνθου, απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις που τους τέθηκαν.»

• Έγγραφο υπ' αριθ. 44/11-01-2013 της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Ροδόπης:

«Σύμφωνα με την από 25-11-2012 μηνυτήρια αναφορά του Τμήματος Ασφαλείας Κομοτηνής την 23η-11-2012 και περί ώρα 12.45 π.μ. στο Κέντρο Φύλαξης Αλλοδαπών (Κ.Φ.Α) στην Κομοτηνή, πεντακόσιοι είκοσι εννέα (529) αλλοδαποί υπήκοοι τρίτων χωρών, στερούμενοι ταξιδιωτικών εγγράφων, επιχείρησαν βίαια να αποδράσουν από τον ανωτέρω χώρο, επιτιθέμενοι με πέτρες, σπασμένα τζάμια και μεταλλικά αντικείμενα στους αστυνομικούς της εξωτερικής φρουράς. Ακολούθως, προκάλεσαν πυρκαγιά στις εισόδους των προαυλίων με σκοπό να αποτρέψουν την είσοδο των αστυνομικών δυνάμεων καθώς και τεράστιες καταστροφές στα κτίρια όπου στεγάζονταν, το ύψος των οποίων ανέρχεται περίπου στο ποσό των εξήντα οκτώ χιλιάδων ευρώ (68.000€), ενώ από τις συμπλοκές τραυματίστηκαν πέντε (5) αστυνομικοί. Τελικώς, η απόδραση απετράπη χάριν της έγκαιρης επέμβασης της Αστυνομικής Διεύθυνσης Ροδόπης συνεπικουρούμενης και από άλλες Αστυνομικές Διευθύνσεις.

Από Αστυνομικούς της εξωτερικής φρουράς του Κ.Φ.Α. αναγνωρίστηκαν ανεπιφύλακτα και συνελήφθησαν ως πρωταίτιοι των επεισοδίων πενήντα πέντε (55) κρατούμενοι. Δυνάμει της υπ' αριθ. ΒΦ-12 / 79Α / 25-11-2012 παραγγελίας μας, ασκήθηκε ποινική δίωξη και παραγγέλθηκε η διενέργεια κυρίας ανάκρισης σε βάρος των ανωτέρω πενήντα πέντε (55) αλλοδαπών για τις αξιόποινες πράξεις, ήτοι: 1) της στάσης κρατουμένων, 2) της βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης από κοινού, τετελεσμένης και σε απόπειρα, κατά συρροή, 3) της διακεκριμένης φθοράς πράγματος που χρησιμεύει σε κοινό όφελος, ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, 4) της διακεκριμένης φθοράς πράγματος, τελεσθείσας με φωτιά, δηλαδή για παράβαση των άρθρων 1, 14, 16, 17, 18, 19, 26 παρ. 1, 27, 42, 45, 51, 52, 53, 60, 62, 63, 74, 79, 83, 94 παρ. 1, 174 παρ. 1α - β και παρ. 2, 310 παρ. 3 και 1 σε συνδυασμό με 308 παρ. 1α και 315Α, 382 παρ. 2α, β, γ, παρ. 3 και 1 σε συνδυασμό με 381 παρ. 1 ΠΚ. Όλοι οι συλληφθέντες προσήχθησαν ενώπιόν μας και ενώπιον της Ανακρίτριας του Πρωτοδικείου Ροδόπης την 25η-11-2012, ημέρα Κυριακή, οπότε ζήτησαν και έλαβαν προθεσμία για να απολογηθούν».

Όπως προκύπτει και από το υπ' αριθ. 19 / 10-1-2013 έγγραφο της Ανακρίτριας Ροδόπης, στους προαναφερθέντες συλληφθέντες εξηγήθηκαν με σαφήνεια τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 100-103 και 273 ΚΠΔ δικαιώματά τους, μεταξύ των οποίων και αυτό του να παρασταθούν με συνήγορο, δυναμένου του τελευταίου να διοριστεί και αυτεπαγγέλτως, πλην όμως, όλοι οι συλληφθέντες, πλην ενός, **δήλωσαν ότι δεν επιθυμούν διορισμό συνηγόρου**, καθόσον, κατά δήλωσή τους, δεν είχαν καμία συμμετοχή στις αποδιδόμενες σε αυτούς πράξεις. Ένας εκ των κατηγορουμένων παραστάθηκε με συνήγορο που διόρισε ο ίδιος.

Η επικοινωνία της Ανακρίτριας Ροδόπης με τους ανωτέρω κατηγορούμενους, τόσο κατά την πρώτη μέρα προσαγωγής τους, όσο και κατά τις ημέρες που ελήφθησαν οι απολογίες τους, έγινε μέσω διερμηνέα της γλώσσας του καθενός.

Ειδικότερα, για δεκατέσσερις (14) εκ των κατηγορουμένων γνώστες της Αραβικής γλώσσας χρησιμοποιήθηκε ως διερμηνέας κρατούμενος του Ε.Χ.Π.Α. Βέννας Ροδόπης, ελλείψει διαθέσιμου μεταφραστή της αραβικής γλώσσας από τον κατάλογο διερμηνέων του Πρωτοδικείου Ροδόπης. Για τέσσερις (4) εκ των κατηγορουμένων γνώστες της διαλέκτου φαρσί χρησιμοποιήθηκε ως διερμηνέας κρατούμενος του Ε.Χ.Π.Α. Βέννας Ροδόπης, ελλείψει διορισμένου μεταφραστή της ως άνω διαλέκτου στον κατάλογο διερμηνέων του Πρωτοδικείου Ροδόπης. Για τρεις (3) εκ των κατηγορουμένων γνώστες της γαλλικής γλώσσας χρησιμοποιήθηκε ως διερμηνέας δικηγόρος του Δικηγορικού Συλλόγου Ροδόπης. Για δέκα (10) εκ των κατηγορουμένων γνώστες της πακιστανικής

γλώσσας χρησιμοποιήθηκε ως διερμηνέας κρατούμενος του Ε.Χ.Π.Α. Βέννας Ροδόπης, ελλείπει διορισμένου μεταφραστή της ως άνω γλώσσας στον κατάλογο διερμηνέων του Πρωτοδικείου Ροδόπης. Για δεκατρείς (13) εκ των κατηγορουμένων γνώστες της διαλέκτου Ουρντού χρησιμοποιήθηκε ως διερμηνέας κρατούμενος του Κ.Φ.Α. Ροδόπης, ελλείπει διορισμένου μεταφραστή της ως άνω διαλέκτου στον κατάλογο διερμηνέων του Πρωτοδικείου Ροδόπης και, λόγω αδυναμίας εύρεσης διερμηνέα της διαλέκτου αυτής, για τέσσερις (4) εκ των κατηγορουμένων γνώστες της διαλέκτου μπαγκλά χρησιμοποιήθηκε ως διερμηνέας κρατούμενος του Κ.Φ.Α. Ροδόπης, ελλείπει διορισμένου μεταφραστή της ως άνω διαλέκτου στον κατάλογο διερμηνέων του Πρωτοδικείου Ροδόπης και λόγω αδυναμίας εύρεσης διερμηνέα της διαλέκτου αυτής, για πέντε εκ των κατηγορουμένων γνώστες της σομαλικής γλώσσας χρησιμοποιήθηκαν διπλοί διερμηνείς, ήτοι για τη μετάφραση από τη σομαλική στην αγγλική χρησιμοποιήθηκε ως διερμηνέας κρατούμενος του Κ.Φ.Α. Ροδόπης, ελλείπει διορισμένου μεταφραστή της ως άνω διαλέκτου στον κατάλογο διερμηνέων του Πρωτοδικείου Ροδόπης και λόγω αδυναμίας εύρεσης διερμηνέα της διαλέκτου αυτής, ενώ για τη μετάφραση από την αγγλική στην ελληνική χρησιμοποιήθηκε ως διερμηνέας δικηγόρος του Δικηγορικού Συλλόγου Ροδόπης, γνώστης της αγγλικής γλώσσας, και τέλος δύο (2) εκ των κατηγορουμένων ήταν γνώστες της ελληνικής γλώσσας και απολογήθηκαν άνευ διερμηνέως. Κανείς εκ των ανωτέρω διερμηνέων (μεταξύ των οποίων και οι κρατούμενοι του Κ.Φ.Α. Κομοτηνής, οι οποίοι δεν υπήρξαν κατηγορούμενοι στην ως άνω υπόθεση) δεν εμπίπτει στα κωλύματα των άρθρων 234, 188 στοιχ. α-δ, 210, 211 και 222 ΚΠΔ.

Μετά το πέρας των απολογιών των κατηγορουμένων, έντεκα (11) εξ αυτών κρίθηκαν, με σύμφωνη γνώμη ανακριτή και εισαγγελέα, προσωρινά κρατούμενοι.

Τέλος, σας αναφέρουμε ότι παραγγείλαμε τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης (ΑΒΜ: Γ-13 / 6) για διακρίβωση της αξιοποίησης πράξης του 137Α ΠΚ (βασανιστήρια και άλλες προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας) που φέρεται να τελέστηκε εκ μέρους αστυνομικών σε βάρος όσων εκ των κατηγορουμένων ανέφεραν στην απολογία τους ότι, μετά τη σύλληψή τους και πριν προσαχθούν ενώπιόν μας, υπέστησαν αναίτια σωματικές βλάβες από αστυνομικούς».

• Έγγραφο, υπ' αριθ. 10/10-01-2013, της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Ορεστιάδας:

«σχετικά με το διορισμό ως διερμηνέα της αραβικής γλώσσας συνεργάτη του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και την εμφάνισή τους ενώπιον του Ανακριτή Ορεστιάδας χωρίς νομικό συμπαραστάτη πέντε (5) αλλοδαπών κρατουμένων στο Κέντρο Κράτησης Αλλοδαπών Φυλακίου Ορεστιάδας, κατά των οποίων σχηματίστηκε δικογραφία για στάση κρατουμένων και διακεκριμένη περίπτωση φθοράς σε πράγμα ιδιαίτερα μεγάλης αξίας από κοινού, σας αναφέρουμε ότι ως διερμηνέας ενώπιόν μας καθώς και ενώπιον των προανακριτικών και ανακριτικών αρχών χρησιμοποιήθηκε ο υπήκοος Μαρόκου LABEID MUSTAFA του HOSEIN, κάτοικος Ορεστιάδας, γνώστης της αραβικής και της ελληνικής γλώσσας, ο οποίος δεν υπάγεται σε καμία από τις περιπτώσεις του άρθρου 234 του Κ.Π.Δ., ενώ κατά την εμφάνισή τους στην κ. Ανακρίτρια Ορεστιάδας και την ανάκρισή τους είχαν ως νομικό συμπαραστάτη την κ. Στερκούδη Άννα, δικηγόρο του Δ.Σ. Ορεστιάδας, η οποία διορίστηκε αυτεπαγγέλτως και κατόπιν αιτήματος των κατηγορουμένων από την κ. Ανακρίτρια Ορεστιάδας».

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ**

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Μ. Πούλα